

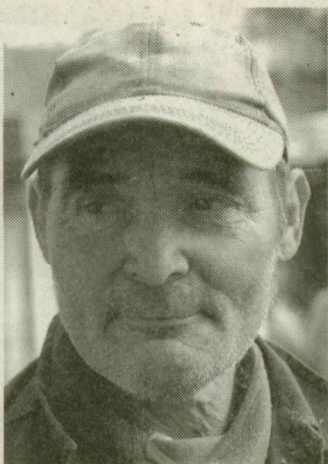
→ MEGKÉRDEZTÜK MAKÓI OLVASÓINKAT · A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ ÍRÁSUNK AZ 5. OLDALON

Mennyibe került a kenyér 1990-ben?

BEDŐ ZOLTÁNNÉ
bolti eladó:

- Elképzelésem sincs, hogy mennyibe kerülhetett akkoriban egy kiló kenyér. Úgy 12 forintra saccolom. De abban biztos vagyok, hogy a jelenleginél sokkal olcsóbb volt. Manapság 280-300 forint alatt már nem igen lehet kenyeret kapni. És úgy hallottam, hamarosan újra emelkedni fog az ára.

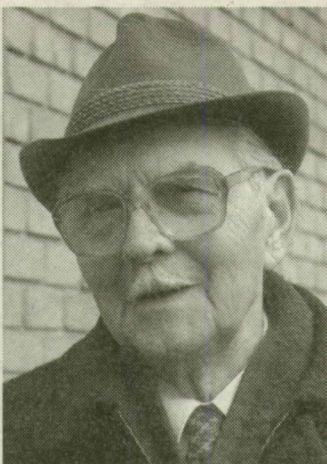
ANDÓ LAJOS
kertész:

- Tizennyolc forint volt akkor a kenyér kilója. Azért emlékszem rá ilyen jól, mert szinte mindig én járok bevásárolni. Persze ez régen volt, ma már 200 és 400 forint között mozog. Mindig ott vásárolok, ahol olcsóbban megkapom, de azért a minőség sem mindegy.

JANCSIK JÁNOSNÉ
nyugdíjas:

- Nem emlékszem pontosan, de biztosan nem volt drága. Ennél még a 3 forint 60 filléres kenyérre is emlékszem, akkoriban egy liter tej is 3 forint volt. 1990-ben ehhez viszonyítva talán 25 forintba kerülhetett egy kiló kenyér. Sajnos mára mindennek a többszörösére emelkedett az ára.

TATÁR ISTVÁN
Apáczai-díjas, ny. tanár:

- Nem emlékszem. Talán 60 forintba kerülhetett akkor a kenyér kilója. Azóta ez jóval több, mert az alapvető élelmiszerek ára is folyamatosan emelkedik. Pedig inkább a többi élelmiszer árát kellene egy picit emelni, és a kenyeret olyan áron tartani, hogy mindenkinek megfizethető legyen.

→ POSTABONTÁS

Az állami anyaöl demagógiájáról - a Bartók ürügyén

Van az úgy, hogy valaki nem ért valamihez. Nem nagy baj, én sem értek mindenhez. Csak amihez nem értek, arról én hallgatom. Nem így Szávay István, aki a Dél-magyarország 2008. február 5-i számában megjelent Állami anyaöl c. jegyzetében oly mértékben félrevezető, előítéletes - és ezért sértő - véleményt tesz közzé a művelődési házakra és a benne dolgozó munkatársakra nézve, hogy figyelemre sem kelleme méltatni. Am a Kedves Olvasó - Sz. I.-vel egyetemben - nem szakember, s ezért akár hihető is lehet számára. Ezért kelletlenül bár, de foglalokozni kell állításával.

„Ma már kevesen tudják, hogy a művelődési házak létrehozásának is politikai okai voltak” - írja Sz. I., s bizony igaz van abban, hogy ezt így kevesen tudják. Talán azért, mert egyszerűen nem igaz. „A művelődési házak lekommunizálását először egy ifjú fiatal demokratától hallottam 1989-ben, hogy aztán 1990-ben egy magyar fórumos népművelő képviselőtársammal közös parlamenti felszólalásban tiltakozunk ellene. Azután is újra meg újra előkerült. Többnyire az áll mögötte, hogy az éppen ott lévő közművelődési intézményt jól el lehet adni - mondjuk autosalonnak -, és már jelentkezett vevő is” - írja Vitányi Iván egy filmvita kapcsán az Élet és Irodalom 2007. november 30-i számában. Majd így folytatja: Ezek a megállapítások elárulják, hogy ... nem ismerik, sőt félreismerik a magyar közoktatás történetét, és természetesen hamis következtetéseket vonnak le belőle. ...hallott-e már valaha is gróf Klebelsberg Kunóról? ... Nos, Klebelsberg a közművelődés megalapozását, a művelődési házak építését tartotta a legfontosabbnak Trianon után a magyar kultúrában. És hányat épített? Körülbelül kétezernyolcszázat. ...És hány működik ma? Körülbelül ugyanannyi. ...Az intéz-

mény egyáltalán nem a kommunizmus találmánya, hanem a felvilágosodásé. ... Magyarországra sem Klebelsberg hozta, hanem az 1848 előtti reformnemzedék.”

„A 80-as, 90-es években fokozatosan szinte kiürültek a civil szféra szabadságának és anyagi lehetőségeinek bővülésével” - állítja a művelődési házakról Sz. I. Mit mond erre Vitányi Iván? „2003-ban a 14-70 év közötti lakosság 54 százaléka fordult meg bennük. (Moziban, színházban, múzeumban csak 30-40 százalék.) ...Ezekben a házakban 1996-ban 6612 művészeti csoport, munkaközösség dolgozott 150 ezer résztvevővel. Számuk 2003-ban 9279-re (180 ezer) emelkedett. Legtöbbjük fiatal vagy nyugdíjas. A tanfolyamok, szakkörök, klubok száma ezer körüli, mintegy 300 ezer közreműködővel. Az ismeretterjesztő rendezvényeké 33 ezer, a résztvevőké egymillió-háromszázezer. A műsoros este-ké 24 ezer, a látogatóké ötmillió fölött. A bálók és a diszkók száma 12 ezer. A népzenei, néptáncos, táncházak, népművészeti vásárok rendezvényeinek száma 2003-ban közel nyolcezer, csaknem egymillió résztvevővel. A közösségi rendezvények (népünnepek, társadalmi rendezvény, játszótér, vásárok, fórumok) száma több mint 38 ezer. A kiállításoké, vetélkedőké 25 ezer. A résztvevők száma meghaladta a 7,5 milliót.” Ennyit az üres házakról és a bennük unatkozó népművelőkről.

Látványos dolog továbbá a Lajtán túli civil állapotokra hivatkozni, csak hát ott van fizetőképes kereslet is, például ki tudják fizetni a hivatkozott vendéglő terembérleti díját. Tessék csak megkérdezni, mennyit fizetnek a Bartóknak (meg a többi művelődési háznak) az ottani civilek? Semennyit. No, ha Sz. I. elintézi, hogy ugyanennyiért mehessenek valamelyik belvárosi étterem különtermébe az Operabartók, a Bartók-kórus meg a többiek, hát

fene bánja, biztos elfogadják. De komolyan gondolja bárki, hogy ez itt így működik?

Sz. I. állításainak összegzéseként olvashatjuk a Végső Nagy Demagógiát: „Ami most Szegeden történik a Bartók művelődési központtal, az lényegében erre vezethető vissza.” Mármost a hatalmas és finanszírozhatatlan intézményrendszer, az államanyáscsára még visszahatózó mentalitás. Sz. I. zárásul még visszahatózó a városvezetés legalább ennyire hamis állítását: „Aki pedig óhajt, maradhat a rendszerben, hiszen a város elhelyezi más intézményben” - mintha ez lenne a legnagyobb tét.

Pedig nem ez, csak erről senki nem szól. A tét nem csak az, hogy a Bartók eddigi tevékenységét ki is viszi tovább. Amár az sem egyszerű, hisz üres szőlő a Reök-palotára, meg a Korzó Zeneháza hivatkozni, mert aurájuk, térszerkezetük és legelőször is: funkcionalitásuk okán csak az eddigiek töredékét képes befogadni. Illeendő tudni, hogy minden térszerkezet csak a számára adekvát tevékenységszerkezetet fogadhatja be. De mi lesz a kimaradtakkal?

Az igazi és valós tét a Bartókban és csak a Bartókban megvalósítható és megvalósítandó, eddig elmaradt művelődési programok sokasága. (S bizony, itt kellett volna a Bartók konkrét elemzését elvégezni, s a valódi hiányosságokat feltárni. Mert ha a kenyérgyár rossz kenyeret süt, nem zárjuk be a gyárat, hanem leülünk a pékkel beszélgetni, s utána döntünk - akár róla is. Persze ez csak akkor működik, ha nincsenek prekonceptiók.) Ezek hiányát még senki nem vette leltárba, pedig ez az igazi tét - az elmaradt érték-haszon. S ez fog visszavonhatatlanul eltűnni Szegeden. **Török József, közművelődési szakértő, Szeged**

Egy hozzá nem értő reflexiója

Török József közművelődési szakértő megtisztelt azzal, hogy szerény jegyzetemre válaszolt, és hozzá nem értésemet bizonyítandó kifejtette, hogy a politikai ellenőrzés igénye sosem szerepelt a művelődési házak hálózatát kiépítő okok között. Nos, amikor 1968-ban a Szegedi Ifjúsági Ház igazgatójaként dolgoztam, nem ezt tapasztaltam. Így inkább - fele fizetésért - újságíróként mentem, mert beleláttam a rendszer működésébe számomra elfogadhatatlan hátterébe. Aztán a '60-as évek végén, a '70-es évek elején a Szegedi Fotószalon egyik rendezőjeként sokéves csatát vívtam másokkal együtt azért, hogy sikerüljön kiiktatni az előirt, mellelleg konzervatív-zsdanovista zsűrizést, ami főként a debreceni Műhely '67 óriási politikai

botrányt kiváltó kiállítása után volt könnyű. De fokozatosan sikerült, és ennek köszönhetően sok éven át Szegeden lehetett egyedül látni, mi is történik a progresszív magyar fotográfiában. A hetvenes évek végére aztán föllazult a politikai ellenőrzés igénye, és másutt is kiállítási lehetőségekhez jutottak a progresszív irányzatok. Így végül el is halt a fotószalon, amit e kis, helyben kivívott szabadság éltetett. Ennyit arról, hogy az ellenőrzés biztosítása sosem volt politikai cél a művelődési házak esetében.

Egyébként természetesen nem vagyok szakértője a témának, legföljebb véleményem van róla, tán nem egészen outsidersként. **Szavay István újságíró**

→ CSÖRÖG A TELEFON

Kedves Olvasóink! Közérdekű problémáikat, tapasztalataikat ma Nyemcsok Éva újságíróval oszthatják meg. Az ügyeletes újságíró hétfőtől péntekig 9 és 16 óra között hívható a 06-30/218-1111-es mobiltelefonszámon. E-mailt a kapcsolatok@delmagyar.hu címre küldhetnek. Ha nem kapott újságot, hívja a 62/567-864-es számot!

HÁLAPÉNZ

Dr. Erdélyi Endre azt kérdezi: miért baj az, ha az egészségügyi dolgozók munkáját honorálják a páciensek? Az orvosok is adnak borraivalót a pincérnek, a benzinkutasnak és a postásnak.

VASUTASSZTRÁJK

Olvasson az 574-421-es számról elmondta véleményét arról, hogy a sztrájkoló vasutasok nettó 250 ezer forintot követelnek. Kérdezi: amikor a MÁV veszteséges volt, és az állam tette bele a

penzt, ennek a visszafizetésébe mért nem szálltak be? Szerinte ez a hozzáállás erkölcsstelen.

ERDÉLYI TÉRI SZELEKTÍV

Tánczos Lászlóné az Erdélyi téri szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatban jegyezte meg: szerinte sem szerencsés a konténereket forgalmas út mellé, buszmegállóhoz és játszótérhez közel helyezni. Ráadásul tábla tiltja a megállást a hulladékgyűjtő közelében, így az autók szerint majd az ablakon dobálják ki szemetüket.

→ KÖZÉRDEKŰ HÍVÓSZÁMOK

Szegedi Vízmű Zrt.: (62) 420-155, 06-80/828-882
Démász Rt.: 06-40/822-000
Égáz-Dégáz Zrt.: 80/440-141, 80/820-141

T-Kábel Kft.: 1298
Segélyhívó: 112
MÁV Direkt ügyfélszolgálat: 04-40/494-949
Tisza Volán Zrt.: 06-40/828-000

→ NAPI REJTVÉNY · ABSZOLÚT ÁLSZENT

VÍZSZINTES: 1. Ki az abszolút álszent? A válasz első része. 11. Hajnalhasadás. 12. Ruhát tisztít. 13. Római 4. 14. Indulatszóló. 15. Mondat, németül (=SATZ). 16. Nagy kőoszlopokra fektetett kövekből álló ősi kelta síremlék. 19. Ligetszerű, kisebb fás terület. 20. Világhírű olasz operaénekes volt. 22. Üres kas! 23. Azonos mássalhangzók. 24. Párosan szed! 25. Junior, rövid. 27. Olaszország „sportjele”. 28. A csont latin neve. 30. A válasz harmadik, befejező része. 35. Afrikai tó. 36. Az első helikopterek egyikének feltalálója és megépítője (Oszkár). 37. Vegetál, nyomorog. 39. A kiütés betűjele. 40. Belül nyom! 41. Község Komárom-Esztergom megyében. 42. Merészség. 45. ... fair lady; híres musical.

FÜGGŐLEGES: 1. A válasz középső része. 2. Számítási műveletet végez. 3.

Iridium jele. 4. A három testőr egyike. 5. Egykori sokszoros válogatott jugoszláv labdarúgó, később edző (Velimir). 6. Félédes! 7. Cserépkályhát épít. 8. Párt! 9. Hindu erotikus költő. 10. Jegyzetfüzet. 15. Habzó ital, ma már tréfás szóval. 17. Páratlanul lerakó! 18. Amerikai filmszínész (Nick). 19. A szív felőli oldal. 21. A Klára név idegen lakja. 26. Az uralkodó helyett ideiglenesen kormányzó személy. 27. Becézett Izidor. 28. Amerikai író, forgatókönyvíró (Paul). 29. Mondat eleme. 31. Japán elektronikai márkanév. 32. Kevert mag! 33. Történelmi időszak. 34. Katolikus szerzetesek megszólítása. 38. Mocsár. 42. A bárium jele. 43. Toltatni kezd! 44. Ásványi fűszer.

Előző rejtvényünk megfejtése: A kopott mokaszinnál lábad is éke-sebb!

1	2	3	4	5	6	7	8	P	9	10	Å
11									12		
13			14					15			
16		17			18		19				
20						21					
Ó		22			23				24		
25	26			27				28	29		I
Á	30	31	32				33			34	
35						36					
37					38		39			40	
41				42		43			44		
L				K						45	

→ ORVOSI ÜGYELETEK

SZAKELLÁTÁSI ÜGYELET - SZTE Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ: baleseti sebészet, felnőtt: traumatológiai klinika A részlege (Semmelweis u. 6.). **Járóbeteg-sérültek ellátása:** az I. rendelőintézet traumatológiai szakrendelésén 7-19 óráig (Tisza L. krt. 97.). **Sebészeti (nem baleseti) felvételi ügyelet:** sürgősségi betegellátó osztály (Kálvária sgt. 57.). **Urológiai felvételi ügyelet:** sürgősségi betegellátó osztály (Kálvária sgt. 57.). **Sürgősségi betegellátás, felnőtt:** sürgősségi betegellátó osztály, mindennap 0-24 óráig. (Kálvária sgt. 57.). **Baleseti sebészet, gyermek:** Gyermekgyógyászati Klinika és Gyermek-egészségügyi Központ gyermeksebészeti osztálya (Korányi fasor 14-15.). **Szemészeti ügyelet:** szemészeti klinika (Pécsi u. 4.). **ALAP-ELLÁTÁS - FELNŐTT KÖZPONTI SÜR-**

GÖSSÉGI ORVOSI ÜGYELET: hétköznap 16-tól másnap reggel 7.30-ig, hét végén és munkaszüneti napokon reggel 7.30-tól másnap reggel 7.30-ig: Szeged, Kossuth Lajos sgt. 15-17. (a Szilágyi utca felől). Tel.: 62/474-374 vagy 104. **GYERMEK-GYÓGYÁSZATI KÖZPONTI ÜGYELET:** hétköznap 16-tól másnap reggel 7.30-ig, hét végén és munkaszüneti napokon reggel 7.30-tól másnap reggel 7.30-ig: Kossuth Lajos sgt. 15-17. (a Szilágyi u. felől). Tel.: 62/474-374 vagy 104. **S. O. S. LELKI-SEGÉLY-SZOLGÁLAT:** a megye egész területéről ingyenesen hívható telefonszám: 06-80-820-111, Hódmezővásárhelyen: 16 órától 02 óráig 62/249-529, Makón 16 órától 02 óráig 62/212-515. **GYÓGYSZERTÁR:** Kígyógyógyászat, Szeged, Klauzál tér 3., este 10 órától reggel 7 óráig. Csak sürgős esetben! Tel.: 62/547-174.